

УДК 130.2:141.82

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.46.43>

**ДЖЕРЕЛА ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЗУМІННЯ ТЕОРІЇ
«ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ СОЦІАЛІЗМУ»:
ВІД МАО ЦЗЕДУНА ДО СІ ЦЗІНПІНЯ**

Сергій Руденко

<https://orcid.org/0000-0001-9069-0989>

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
філософський факультет
вул. Володимирська, 60, 01601, м. Київ, Україна*

Віталій Туренко

<https://orcid.org/0000-0003-0572-9119>

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
вул. Володимирська, 60, 01601, м. Київ, Україна*

В статті комплексно та детально розкрито особливості формування та динаміку розуміння теорії початкового етапу соціалізму в рамках китаєзованого марксизму. Уточнено, що ідея початкового етапу соціалізму сягає своїми коренями напрацювань засновників марксизму – К. Маркса та Ф. Енгельса.

В рамках самого китаєзованого марксизму, концептуальним, було виділення чотири такі етапи трансформації розуміння цієї теорії: від Мао Цзедуну до економічних реформ 1978 р., від Ден Сяопіна і до Цзян Цземіня та від Ху Цзинь Тао та до сьогодні.

Встановлено, що в контексті праць та міркувань Мао Цзедуну, початкова стадія соціалізму є підтеорією китайської марксистської думки, яка пояснює, чому використовуються капіталістичні методи в китайській економіці. Відповідно, з плином часу нові соціально-економічні та ідейно-політичні реалії викликали потребу у більш аргументованій соціально-політичній моделі розвитку. Концепція «початкового етапу соціалізму» затвердила за китайською специфікою формацийний характер, доповнивши його особливостями політичної культури – впливом феодалних традицій та «буржуазних пережитків». Склалася нова ієрархія, де будівництво «соціалізму з китайською специфікою» проголошувалося втіленням теорії початкового етапу соціалізму.

Обґрунтовано, що в контексті міркувань Ху Цзинь Тао та Сі Цзінпіня наголошують на тому, що Китай ще досі знаходиться і довго знаходитимемося на початковій стадії соціалізму – ця реалія, яка ще не змінилася. Залишилося без змін головне протиріччя суспільства, тобто протиріччя між матеріально-культурними потребами народу, що постійно зростають, і відсталим суспільним виробництвом. Не змінився і міжнародний статус Китаю як найбільшої у світі країни, яка розвивається. Переймаючись ідеалами і твердими переконаннями, не вагаючись, ключовою метою до століття КНР (2049 р.) для її очільників – перетворити Китай на багату, могутню, демократичну, цивілізовану та гармонійну модернізовану соціалістичну державу.

Ключові слова: початковий етап соціалізму, китаєзований марксизм, соціалізм з китайською специфікою, Мао Цзедун, Карл Маркс.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що навколо теорії «початковий етап соціалізму» присутні ряд кліше та штабів, які спричиняють доволі упереджені та неоднозначні трактування. Наукові дослідження західних та китайських науковців стали теоретико-методологічною основою нашої статті. Відповідно, для більш комплексного та

систематичного розгляду даної теорії китаєзованого марксизму, на наш погляд, концептуальним слід виділити такі етапи її розвитку:

- 1) від Мао Цзедун до Ден Сяопіна;
- 2) від Ден Сяопіна до Цзян Цземіня;
- 3) від Ху Цзинь Тао до Сі Цзінпіня.

Розглянемо надалі це більш детально.

Передусім, слід зауважити, що ще К. Маркс казав про: «створення суспільства певної стадії з унікальними характеристиками» [1, с. 12]. На думку мислителя, короткий виклад унікальних характеристик первинної стадії соціалізму, тобто основна ідея полягає в наступних аспектах:

- це засоби виробництва, що належать суспільству;
- розподіл на основі праці;
- планова економіка.

Відповідно, основний принцип наукового соціалізму був встановлений ще у ХІХ ст. Марксом і Енгельсом. Вони оцінюють речі за розвиненим капіталізмом і знаходять новий світ, критикуючи старий світ [1, с. 419]. Крім того, висловлювання мислителів про соціалізм – лише теоретичне передбачення. Енгельс неодноразово казав: «Наша теорія – це теорія, що поступово розвивається, а не навчальний план, який необхідно повторювати знову і знову» [1, с. 681].

«Теорія первинної стадії соціалізму» має іншу історичну передумову, ніж «перша стадія» марксизму. Китайський та інший соціалізм – це не «соціалізм після капіталізму», а шлях до соціалізму, який відходить від відсталого економічного цивілізації, напівколонії та напівфеодалного суспільства. «Первинна стадія соціалізму» відноситься до стадії, яку соціалізм повинен пережити, коли його продуктивність падає, а товарна економіка не розвинена. Весь історичний етап від входження в соціалізм до практичної модернізації потребує принаймні сотень років, щоб виконати індустріалізацію, комерціалізацію, соціалізацію та модернізацію, які багато країн здійснили за капіталізму. І це теж етап розвитку, нездоланий у еволюції соціалізму. Підсумовуючи, слід зауважити, що «теорія первинної стадії соціалізму» робить великий прорив, інновацію та розвиток «теорії стадії соціалізму» Маркса.

Від Мао Цзедун до Ден Сяопіна

Для Мао Цзедун початкова стадія соціалізму є підтеорією китайської марксистської думки, яка пояснює, чому використовуються капіталістичні методи в китайській економіці. Ще він стверджував, що Китай перебуває на першому етапі побудови комуністичного суспільства, на етапі приватної власності [8, с. 67].

Тому, теорія початкової стадії соціалізму була задумана до того, як Китай запровадив економічні реформи. Обговорюючи необхідність товарних відносин на 1-й Чженчжоуській конференції, яка відбувалася з 2 по 10 листопада 1958 року, Мао Цзедун – голова ЦК Комуністичної партії Китаю – сказав, що Китай перебуває на «початковій стадії соціалізму», однак він не розкривав цю ідею; це його зробили наступники і послідовники.

Зокрема, слід відзначити таких теоретиків КПК Сюе Муцяо та Су Шаочжі. Зокрема, перший у своїй книзі «Соціалістична економіка Китаю» термін «нерозвинений соціалізм». Книга була написана в ортодоксальних марксистсько-ленінських рамках, які були окреслені Й. Сталіним у «Економічних проблемах соціалізму в СРСР» (1952). Науковець писав, що в рамках соціалістичного способу виробництва було кілька фаз, і щоб Китай досяг розвинутої форми соціалізму, він повинен був зосередитися на розвитку

продуктивних сил. Він запропонував теорію, згідно з якою основні закони економічного зростання полягали в тому, що «виробничі відносини повинні відповідати рівню продуктивних сил» [2, с. 146].

В свою чергу, Су Шаочжі, офіційний представник газети People's Daily, у 1979 році на конференції з теорії КПК розпочав дискусію, щоб переглянути твердження Мао Цзедуну про «класову боротьбу як ключову ланку», коли він ввів термін «нерозвинений соціалізм» для позначення Китаю. Су, у співавторстві з Фен Лангруєм, опублікували статтю в журналі «Економічні дослідження» (кит. 经济研究; пін'їнь: Jīngjì yánjiū) у 1979 році, яка поставила під сумнів китайський соціалістичний проект, використовуючи марксистську методологію [2, с.167]. У цій статті проаналізовано основу китайського соціалізму на основі творів Карла Маркса. Маркс провів різницю між комунізмом нижчої стадії, який зазвичай називають соціалістичним способом виробництва, і комунізмом вищої фази, який часто називають комунізмом.

Стаття Су і Фена виокремила дві фази всередині соціалістичного способу виробництва:

- перша фаза – це перехід від капіталістичного способу виробництва до соціалістичного – фаза, на якій пролетаріат захопив владу і встановив диктатуру пролетаріату і на якій був створений нерозвинений соціалізм.
- друга фаза – розвинений соціалізм; соціалізм, про який ще писав Маркс.

Вони також наголосили на тому, що Китай є нерозвинутою соціалістичною державою, оскільки: для нерозвинутого соціалізму характерні дві форми суспільної власності – товарне виробництво і товарообмін. «Капіталісти були фактично ліквідовані як клас, але все ще залишались капіталістичні та буржуазні пережитки, навіть феодалні пережитки. Існувало також чимало дрібних виробників, класові відмінності серед робітників і селян... і сила звички дрібних виробників. Виробничі сили ще недостатньо розвинені. А продуктів надлишку нема... Отже, перехід до соціалізму ще не завершився» [11].

Як можна бачити, Су і Фен виступали проти лінії партії, згідно з якою головне протиріччя в китайському суспільстві полягало між «розвинутою соціальною системою» і «відсталими виробничими силами». Ця лінія, спочатку задумана ще на VIII-му національному конгресі, який відбувся в 1956 році, але була усунена Мао та знову введена після смерті Мао, мала на меті підкреслити важливість покращення економіки. Су вважав це проблематичним, оскільки це означало, що надбудова може бути більш розвинутою, ніж рівень продуктивних сил – твердження, яке не відповідало класичному марксизму [13]. Су заперечив, заявивши, що Китай не має матеріальної бази для повного переходу до соціалізму.

Тому, реконцепція соціалізму безпосередньо призвела до реконцепції капіталізму через їх діаметральну протилежність один одному. Якщо раніше КПК заявляла, що підтримка капіталізму означає підтримку історичного відступу, а капіталізм вважався діаметральною протилежністю соціалізму, то їхні стосунки вважалися ворожими та несумісними. Офіційне повторне визнання двох термінів було санкціоновано в Політичній доповіді XIII-го Національного Конгресу [10, с. 80].

До економічних реформ у 1978 р. капіталізм і соціалізм вважалися частиною послідовного зв'язку, причому останній розвивався з першого. Менш традиційна точка зору полягала в тому, що капіталізм довів, що він має «більшу здатність створювати людську цивілізацію», ніж очікував Маркс, що опосередковано означало, що соціалізм може навчитися у капіталізму. Іншою ознакою безперервності було те, що дві системи існували поряд одна з одною.

Першою зміною в офіційному дискурсі була критика теорії імперіалізму В. Леніна. Ленін дійшов висновку, що капіталізм досяг стадії імперіалізму, стадії, на якій капіталізм зазнає тривалої кризи, яка призведе до війни, неминучих соціалістичних революцій і припинення війни новоствореними соціалістичними державами. Ця теорія лягла в основу китайської зовнішньої політики ще в 1970-х роках, але офіційно не була засуджена до звіту Чжао на XIII-му Національному Конгресі у 1987 р.

Від Ден Сяопіна до Цзян Дземіня

Відповідно, з плином часу. нові соціально-економічні та ідейно-політичні реалії викликали потребу у більш аргументованій соціально-політичній моделі розвитку. Це особливо стало важливим у 80-х рр. XX ст., коли на чолі Центральної військової ради КНР став Ден Сяопін. Тому, у 1981 р. під його керівництвом було прийнято «Резолюцію про деякі історичні питання партії з часу заснування держави», в якій вперше прозвучала теза «китайське соціалістичне суспільство все-таки знаходиться на початковому етапі соціалізму». На XII-му з'їзді партії у вересні 1982 р. також говорилося, що «китайське соціалістичне суспільство все-таки знаходиться на початковому етапі соціалізму», а на XIII-му з'їзді у жовтні 1987 р. були вперше наведені системні та ретельні докази початкової стадії соціалізму, що ознаменувало теорії початкової стадії соціалізму Після політичного конфлікту 1989 року Ден Сяопін багато разів наголошував на тому, що основна лінія партії на початковій стадії соціалізму, окресленої на XIII-му з'їзді – вірна і залишиться незмінною [5, с. 112].

Концепція «початкового етапу соціалізму» (ПЕС) затвердила за китайською специфікою формаційний характер, доповнивши його особливостями політичної культури – впливом феодальних традицій та «буржуазних пережитків». Склалася нова ієрархія, де будівництво «соціалізму з китайської специфікою» проголошувалося втіленням теорії початкового етапу соціалізму.

Опис Ден Сяопіном суті соціалізму каже нам, що «для зміцнення та розвитку соціалізму слід зрозуміти і схопити суть двох основних завдань:

- по-перше, необхідно звільнити та розвивати продуктивні сили, примножити матеріальні цінності всього суспільства;
- по-друге, поступово втілювати в життя соціальну рівність та справедливість, надихати творчу енергію всього суспільства та стимулювати соціальну гармонію.

Ці дві вищевказані завдання пов'язані між собою, рухають один одного вперед, вони є єдиним цілим, до того ж, пронизують весь тривалий процес історичного розвитку соціалізму з китайською специфікою. Без тривалого розвитку продуктивних сил, буде неможливо в результаті дійти соціальної рівності та справедливості, які входять до суті соціалізму; якщо не просувати їх поступово слідом за розвитком продуктивних сил, то неможливо буде повніше задіяти активність і творчі сили всього суспільства, у зв'язку з цим не можна буде підтримувати розвиток продуктивних сил тривалий час» [4, с. 55].

Вже на початку 1992 р. Ден Сяопін опублікував знамениту «Мова під час поїздки. Створення соціалізму з китайською специфікою і теоретична система Ден Сяопіна», в якій ще раз підтвердив: «Ми будемо соціалізм лише кілька десятків років і все ще знаходимося на початковій стадії». В ній підкреслюється визнання того, що Китай зараз знаходиться і ще тривалий час перебуватиме на початковій стадії соціалізму, підкреслення того, що китайський соціалізм «не відповідає вимогам», «не розвинений», «не зрілий», говорить про те, що КПК має сміливість усвідомити Це факт. Акцентування початкової стадії соціалізму в Китаї було зроблено для того, щоб мобілізувати всю партію і весь народ, не відриваючись від дійсності, з ентузіазмом домогтися могутності батьківщини, щоб вона могла якомога раніше стати в ряд сильних світових держав.

Втім, підбиваючи підсумки пошуку шляху, здатного вивести Китай з відсталості та бідності, Цзян Цземінь, який прийняв естафету реформи після смерті Ден Сяопіна, відзначав на XV-му з'їзді КПК що одна з ключових причин прорахунків у будівництві соціалізму у КНР до 3-го пленуму ЦК КПК XXI-го скликання в 1978 р. полягала в тому, що нерідко висунуті завдання та політичні установки виходили за межі початкового етапу соціалізму, так само, як одна з корінних причин успіхів у проведенні реформи криється в «подоланні помилкових поглядів і політики, які наздоганяли початковий етап», і одночасно в «припиненні помилкових виступів, що відкидали соціалістичний устрій. «Вчиняючи таким чином, – наголошував Цзян Цземінь, – ми не відходили від соціалізму, а будували його на реальному ґрунті» [3].

Характерно, що на XV з'їзді КПК, де теорії «початкової стадії соціалізму» було приділено особливу увагу, акцент був зроблено саме на тривалості терміну, підкреслено, що на вирішення задачі соціалістичної модернізації знадобиться «щонайменше сто років», а для зміцнення та розвитку соціалістичного ладу – «невтомні зусилля кількох, навіть десятків поколінь» [3].

Неминучу тривалість початкового етапу соціалізму в Китаї Цзян Цземінь пояснював так: «хоча у такої великої східної країни, як Китай, перехід від періоду нової демократії на соціалістичний шлях – велика перемога, при вступі на цей шлях країна за рівнем розвитку продуктивних сил була дуже далеко позаду розвинених країн, а тому потрібен цілий історичний етап для здійснення індустріалізації та створення соціально орієнтованої, ринкової, сучасної економіки. Це, – укладав він, – історичний етап, через який не можна перестрибнути» [3].

Можна сказати, що на час XV-го з'їзду в КНР були досить повно і ясно сформульовані ідеї, які стали наповнювачами концепції початкової стадії соціалізму, найбільший внесок якої в наукову теорію оцінюється китайськими вченими таким чином, що, позначивши основні особливості країни, вона допомогла знайти правильний та ефективний шлях будівництва соціалізму зі специфікою Китаю. Шлях цей обумовлений поступовим визволенням від нерозвиненості та засудженням в основному соціалістичної модернізації за допомогою цілої серії трансформації:

- від аграрної країни з великою питомою вагою зайнятого в сільському господарстві населення, що спирається в основному на ручну працю, до промислово розвинутої країни з сучасними сільським господарством та індустрією сервісу;
- від значною мірою натурального та напівнатурального господарства до економіки з досить розвиненими ринковими відносинами;
- від стану з великою питомою вагою неграмотного та напівграмотного населення і відсталої науки та техніки до досить розвинених науки та техніки, освіти та культури;
- від стану з дуже великою питомою часткою бідного населення та низьким рівнем життя народу до достатньо забезпеченого життя всього народу;
- до зменшення розриву в економічному та культурному розвитку регіонів, що утворився через велику нерівномірність попереднього розвитку;
- до зменшення розриву рівня соціально-економічного розвитку КНР із передовим світовим рівнем.

Від Ху Цзинь Тао до Сі Цзіньпінь

Продовжуючи традицію рефлексії про початкову стадію соціалізму, новий очільник КПК Ху Цзинь Тао на XVII-му з'їзді КПК підкреслив, що «загальною підставою для побудови соціалізму з китайською специфікою є початкова стадія соціалізму, загальною схемою – будівництво за п'ятьма напрямками, а спільним завданням – здійснення

соціалістичної модернізації та великого відродження китайської нації. Практика повністю підтверджує, що соціалізм з китайською специфікою є ключовим напрямом розвитку та прогресу сучасного Китаю, що тільки він забезпечує розвиток країни. Розвиток соціалізму з китайською специфікою – тривале і нелегке історичне завдання, а тому необхідно готуватися до великої боротьби, яка має чимало нових історичних особливостей. Нам потрібно без жодних вагань триматися соціалізму з китайською специфікою і просувати його розвиток в ногу з часом, безперервно поповнюючи його практичні, теоретичні, національні та епохальні риси».

Тому, на його думку, задля дійсної перемоги соціалізму з китайською специфікою в нових історичних умовах необхідно чітко засвоїти ключові вимоги, перетворивши їх на загальні переконання як для самої партії, так і для всіх народів держави, а саме:

«– Продовжувати йти шляхом загальної заможності, посилювати регулювання перерозподілу з упором на усунення великої різниці у розподілі доходів, щоб увесь народ міг більшою мірою і більш справедливою основою користуватися плодами розвитку і твердою ходою йти вперед до загального достатку;

– Продовжувати стимулювати соціальну гармонію. Забезпечувати народу спокійне життя і мирну працю, суспільству стабільність і порядок, а країні тривалий спокій. китайською специфікою є корінним напрямом розвитку та прогресу сучасного Китаю, що тільки він забезпечує розвиток країни;

– Необхідно, як і раніше, зберігати становище народу як суб'єкта політичної діяльності країни. Соціалізм із китайською специфікою – власна справа мільярда китайських людей. Важливо виявляти роль народу як господаря країни, ще повніше гарантувати його правничий та інтереси, набагато ефективніше забезпечувати йому першорядне становище країни;

– Продовжувати звільняти та розвивати суспільні продуктивні сили. Визволення та розвиток суспільних продуктивних сил – докорінне завдання соціалізму з китайською специфікою. Важливо постійно відводити центральне місце економічному будівництву;

– Продовжувати просувати реформи та відкритість. Важливо пронизувати духом реформ і новаторства всі ланки державного управління, продовжувати зберігати спрямованість реформ на соціалістичну ринкову економіку, твердо проводити основну державну політику відкритості зовнішньому світу, неухильно стимулювати теоретичну, інституційну, науково-технічну, культурну та іншу інновацію, неухильно розвиватися соціалістичного устрою;

– Продовжувати оберігати соціальну неупередженість та справедливість. Намагатися Розвиток соціалізму з китайською специфікою – тривале і нелегке історичне завдання;

– Продовжувати підтримувати мирний розвиток, розширювати точки гармонії;

– Твердо дотримуватись партійного керівництва» [3].

Як бачимо, Комуністична партія Китаю є керівним ядром справи соціалізму з китайською специфікою. Можновладці цієї країни підкреслюють, що потрібно тверезо бачити, що основна реалія – те, що все ще знаходимося і довго знаходитимемося на початковій стадії соціалізму – ця наша реалія не змінилася. Залишилося без змін головне протиріччя суспільства, тобто протиріччя між матеріально-культурними потребами народу, що постійно зростають, і відсталим суспільним виробництвом. Не змінився і міжнародний статус Китаю як найбільшої у світі країни, яка розвивається. Переймаючись ідеалами і твердими переконаннями, не вагаючись, ключовою метою до століття КНР (2049 р.) для її очільників – перетворити Китай на багату, могутню, демократичну, цивілізовану та гармонійну модернізовану соціалістичну державу.

Тому, і не залишилась поза увагою теорія початкового етапу соціалізму і сьогодні. Зокрема, на останньому XX-му з'їзді КПК, який відбувся восени 2022 р., нинішній очільник КНР підкреслив що його держава «є великою країною, що розвивається, він, як і раніше, знаходиться на початковій стадії соціалізму і переживає широкі і глибинні соціальні перетворення, просування реформ і розвитку, регулювання відносин інтересів часто можуть вплинути на всю ситуацію в цілому. У зв'язку з цим ми повинні вміти пізнавати сучасність крізь призму історії, а сутність – через явища, належним чином розуміти взаємозв'язок між цілим і частинами, поточним та перспективним, макроскопічним та мікроскопічним, головним протиріччям та другорядними протиріччями, специфічними та загальними. Безперервно зміцнювати здібності до стратегічного, історичного, діалектичного, системного, інноваційного та правового мислення, а також уміння готуватися до гіршого сценарію, тим самим надаючи наукові ідеологічні методи для перспективного роздуму, всеосяжного планування та комплексного просування справи партії та держави за всіма напрямками» [9].

Таким чином, проаналізувавши та розкривши особливості трансформації розуміння початкового етапу соціалізму в рамках китаєзованого марксизму, можемо зробити такі висновки:

Список використаної літератури

1. Complete works of Marx and Engels. The people press, 1972.
2. Fewsmith J. (1997). Dilemmas of Reform in China: Political Conflict and Economic Debate. M.E. Sharpe, 1997.
3. Hu Jintao. Hold high the great banner of socialism with chinese characteristics and strive for new victories in building a moderately prosperous society in all respects, Report to the Seventeenth National Congress of the Communist Party of China on Oct. 15, 2007, URL: https://www.csc.gov.cn/zt/qiushi/qiushi_journal.pdf
4. Li G. A Glossary of Political Terms of the People's Republic of China. Chinese University Press, 1995.
5. McCarthy G. Brugger, Bill (ed.). Chinese Marxism in Flux, 1978–84: Essays on Epistemology, Ideology, and Political Economy. M.E. Sharpe, 1985.
6. People's Daily (人民日报). 22.09.1997.
7. Some Chinese want their country to move closer to communism". The Economist, 30 June, URL: <https://www.economist.com/china/2022/06/30/some-chinese-want-their-country-to-move-closer-to-communism>
8. Sun Yan. The Chinese Reassessment of Socialism, 1976–1992. Princeton University Press, 1995.
9. Xi Jinping. Transcript: President Xi Jinping's report to China's 2022 party congress, URL: <https://asia.nikkei.com/Politics/China-s-party-congress/Transcript-President-Xi-Jinping-s-report-to-China-s-2022-party-congress>
10. Xu, F. The Primary Stage Theory is the Breakthrough and Innovation of Scientific Socialism, *International Conference on Education, Economics and Information Management (ICEEIM 2019) Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 2019, volume 428, pp. 78–81.
11. Yechury S. The Road to Socialism in China, *The Marxist*, 1999, Volume: 15, No. 04, Oct.-Dec. URL: <https://cpim.org/content/road-socialism-china>

SOURCES AND TRANSFORMATION OF THE UNDERSTANDING OF THE THEORY OF THE "INITIAL STAGE OF SOCIALISM": FROM KARL MARX TO SI JINGPING

Serhii Rudenko

<https://orcid.org/0000-0001-9069-0989>

Kyiv National University named after Taras Shevchenko,

Faculty of Philosophy,

Volodymyrska str., 60, 01601, Kyiv, Ukraine

Vitalii Turenko

<https://orcid.org/0000-0003-0572-9119>

Kyiv National University named after Taras Shevchenko,

Volodymyrska str., 60, 01601, Kyiv, Ukraine

The article comprehensively and in detail discloses the peculiarities of the formation and dynamics of the understanding of the theory of the initial stage of socialism within the framework of Chinese Marxism. It is clarified that the idea of the initial stage of socialism has its roots in the work of the founders of Marxism – K. Marx and F. Engels.

Within the framework of Chinese Marxism itself, conceptually, four such stages of transformation of the understanding of this theory were distinguished: from Mao Zedong to the economic reforms of 1978, from Deng Xiaoping to Jiang Zemin, and from Hu Jintao to today.

It is established that in the context of the works and thoughts of Mao Zedong, the initial stage of socialism is a sub-theory of Chinese Marxist thought that explains why capitalist methods are used in the Chinese economy. Accordingly, over time, new socio-economic and ideological-political realities created a need for a more well-argued socio-political model of development. The concept of the "initial stage of socialism" confirmed the Chinese-specific formative nature, supplementing it with the features of political culture - the influence of feudal traditions and "bourgeois remnants". A new hierarchy was formed, where the construction of "socialism with Chinese characteristics" was declared to be the embodiment of the theory of the initial stage of socialism.

It is well-founded that in the context of Hu Jintao and Xi Jinping's reasoning, they emphasize that China is still and will be at the initial stage of socialism for a long time - this reality has not yet changed. The main contradiction of society remained unchanged, that is, the contradiction between the material and cultural needs of the people, which are constantly growing, and backward social production. China's international status as the world's largest developing country has not changed either. Concerned with ideals and firm beliefs, without hesitation, the key goal for the century of the People's Republic of China (2049) for its leaders is to transform China into a rich, powerful, democratic, civilized, and harmonious modernized socialist state.

Key words: initial stage of socialism, Chineseized Marxism, socialism with Chinese characteristics, Mao Zedong, Karl Marx.